

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre 10 kor.
Hogyodévról 4 "
Helyben házhoz hordva.
Egy évre 20 kor.
Hogyodévról 5 "
Postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Hogyodévról 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallógyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 188. szám.

Nagyvárad

Szombat, 1916 aug. 19.

Királyunk a hadsereghez

Budapest, augusztus 18. A hadisajtószállásról jelentik: Frigyes királyi herceg főparancsnok hadseregfőparancsnoki rendeletben adta hírül, hogy a királyhoz születésnapja alkalmából üdvözlő táviratot küldött, amelyre a király a következő táviratban válaszolt:

A mily mélyen meghatottak azok a szerencsekívánatok, amelyeket Ön születésnapom alkalmából a kemény küzdelemben álló szárazföldi és vízi haderőm nevében hozzám intézett, oly örömteljes módon üdvözlöm. Én is azt a bizalmat, amellyel Ön és összes haderőnk a hatalmas küzdelmek eljövendő eredményei elé tekintenek.

Meg nem hajolva, szilárdan állanak Magyarország és Ausztria haderői, szilárdan állanak azon ellenséggel szemben, amelynek támadásai megtörni fognak állandó állhatatosságunkon és a döntő eredményre való törekvésünkben.

A háború harmadik esztendejében bizva a véderő erejében és kitartásában, az Istenhez intézett fohászzunkkal segítségét kérjük.

Hálatait szívesen üdvözlöm hűséges és hősi haderőmet.

I. Ferencz József s. k.

Lengyelország visszaállítása.

A szomorú ének biztató végső akkordja kezd valósággá válni. Nincs még veszve Lengyelország! A központi hatalmak biztosítva látják, hogy a cár nem fog többé Varsóban parancsolni s megtették az első lépést a lengyel államiség elismerésére. Hivatalosan közölték ugyanis, hogy az eddigi Oroszlengyelországban honos polgárok utleveleiben az illetőket nem orosz, hanem lengyel királyság belső állampolgároknak kell feltüntetni.

Ezzel kapcsolatosan és e rendelkezés indokául még egy igen érdekes közlemény látott napvilágot. Azt írták ugyanis pár nap előtt, mint kivehető, félhivatalos közlés alapján, hogy lengyel tudósok megállapítása szerint a lengyel államjog szerint nem szűnt meg, ma is nemzetközi jogalany s így állampolgárai is lehetnek.

Érdekes ez a közlés több szempontból. Megismétlődik lengyel kiadásban Deák Ferenc tanítása a magyar jog folytonosságáról. Deák Ferenc 1861-ben a felirati vita alkalmával klasszikus tökéletességgel fejtette ki, hogy az erőszak a magyar államiséget nem

szüntethette meg, mert az erőszak nem lehet jogalap. Most ugyanezt az álláspontot foglalja el a lengyelek javára nem csak Magyarország, hanem Németország és Ausztria is.

A lengyel államiség folytonosságának van szemféltől nemzetközileg már kifejezetten elismert újabb emléke is, csak eszükbe kellett juttatni a felekedény diplomatáknak. Értjük ez emlék alatt az 1814-15-iki bécsi kongresszust.

A történelemből tudjuk, hogy Lengyelország maga — bár kérvényre nyomása alatt — hozzájárult első és második feldarabolásához. A harmadik felosztás, mely 1795-ben a lengyel állam maradványát is darabokra szelte, a legdurvább erőszak műve volt. Napoleon jórészt az 1795-iki területen állította vissza a lengyel államot mint varsói hercegséget, majd nagyhercegséget; területe körülbelül az eddigi Orosz Lengyelországból és Pózenből állott. A bécsi kongresszus a varsói nagyhercegséget megszüntette, Pózent visszaadta Poroszországnak, azonban a volt varsói nagyhercegség

többi részét mint „Lengyel királyságot” államnak elismerte és lengyel királynak az orosz cárt jelölte ki. Maga I. Sándor cárnak mintegy küldetést látott abban, hogy éppen az orosz cárok jogára alatt viruljon fel újra a lengyel államiség. Ennek a „kongresszusi Lengyelországnak” országgyűlése, kizárólag lengyel közoktatása, igazságszolgáltatása és közigazgatása, sőt önálló lengyel hadserege is volt, Oroszországgal csak az uralkodó személyének közössége és az fűzte össze, hogy a lengyel állam külügyeit az orosz külügyminisztérium intézte.

Nem tartozik ide annak fejtegetése mennyiben voltak hibásak maguk a lengyelek is az 1830-iki fölkelésben, melynek eredménye az lett, hogy Oroszország a fegyver jogán a „kongresszusi Lengyelországot” az orosz birodalomba olvasztotta. Az tény, hogy Oroszország ezt a beolvadást önkényesen, egyoldalúan, a bécsi kongresszuson részt vett hatalmak megkérdése és hozzájárulása nélkül intézte el, a nemzetközi jog alapján tehát vitatható ma is a lengyel államiség fennállása. Most a hatalmak, melyek 1815-ben felállították a „kongresszusi Lengyelországot”, teljes joggal helyezkedhetnek arra az álláspontra, hogy a bécsi kongresszusnak a lengyel állam visszaállításáról tett rendelkezését ma is nemzetközileg érvényesnek tekintik. Érzik a lengyel kérdésnek nemzetközi jogi alapját Anglia és Franciaország is, a melyek szintén résztvettek a bécsi kongresszuson s a melyek épp úgy nem járultak hozzá az akkor megállapított lengyel királyság eltörléséhez, mint Magyarország, Ausztria és Németország. Éppen ezért esik ezekben s ma velünk ellenséges országokban is sok szó a lengyel kérdéstről, a mi viszont érthető idegességet kelt Oroszországban.

A bécsi kongresszus nemzetközi megállapodására való visszatérés már egy békelehetőséget nyújt a most vitás kérdések egyik legfontosabbjára nézve; természetesen most már az orosz cárnak személyének mellőzésével.

Ebben véljük a központi hatalmak előttünk elején említett intézkedésének nemzetközi jogi alapját, még pedig teljesen helytálló alapját fölismereni.

Megemlítendő, hogy ez az intézkedés sem Pózen, sem Galícia jelenlegi államjogát hovatartozását nem érintheti, mert ezek a tartományok maguknak a lengyeleknek hoz-

zárulásával kerültek mai államjogi helyzetükbe s azt a bécsi kongresszus is megerősítette.

Az állami ipari szakiskola elhelyezése.

Ujabb akadály a kérdés megoldásával szemben.

Az ipari szakiskolákra fokozottabb feladat vár, mert a háború folytán igen sok iparos pusztult el a harcstereneken, akiket pótolni kell.

Első sorban az ipari szakiskoláktól várjuk, hogy megfelelő képzett, munkás iparosnemzedéket neveljenek, akik a magyar iparnak jövő fejlődését biztosítják.

A nagyváradai állami fa és fémipari szakiskola derekasan be is tölti ezen hivatását, azonban nagyon is érzi a megfelelő iskolahelyiség hiányát, mert a mai állapot, midőn az iskola különböző utcákban levő bérhelyiségekben van szétforgácsolva, nagyon meghiúsítja az iskola igazgatását s megbennejtja a tanári kar működését.

Mivel pedig a mostani viszonyok mellett a tervezett monumentális palota építésére még jó ideig gondolni sem lehet, Nagyvárad városa akként óhajtja a szakiskola megfelelő elhelyezéséről gondoskodni, hogy a honvédkincstár tulajdonában levő Rákóczi-utí Markovits-féle házat, amelyben jelenleg a honvédkincstár parancsnokság van elhelyezve, átveszi a honvédkincstártól s átalakítja a szakiskola céljaira. Helyette pedig átadja a honvédség céljaira a város a régi csendőriskola telkét és épületeit.

Ezt a megoldást nemcsak a kereskedelmi kormány fogadta el, hanem a honvédelmi miniszter is jóváhagyta akként, hogy az épületeresre nyolc évre szólna s ez ideig háború alatt elhelyezést nyerne a Markovits házában a szakiskola.

Mint értesülünk, most, mikor már komolyan kellene a tanév közeli megayítása folytán a megállapodás keresztülviteléhez fogni, akadályok merültek fel a terv megvalósításával szemben.

A régi csendőriskolában ugyanis jelenleg katonakórház van elhelyezve s mivel a kórház elhelyezésére nincsen más alkalmas helyiség, a kórházat a katonaság nem akarja kiköltöztetni s így az egész dolog fenakadást szenved.

Értesülésünk szerint a városházán most akként akarják ideiglenesen a kérdést megoldani, tekintettel a szakiskola elhelyezésének elodíthatatlan sürgősségére, hogy a honvédkincstár parancsnokságot, a honvédenekart, a raktárakat, szóval a Markovits-féle házában elhelyezett katonai intézményeket ideiglenesen az új honvédtűzér laktanya helyiségeiben helyezik el.

A kérdés ilyen megoldása tárgyában Nagyvárad városa felterjesztéssel él a miniszterhez s a polgármester személyesen is közbenjár a kormánynál.

Szeretettelominyokat kér a Hadsegélyző Hivatal átvételi kölmítmenye, IV., Váci-utca 38. szám.

Mi lesz a vízzel borított termőföldekkel?

Nagy értekezlet a vármegyeházán.

Biharvármegyében a három évvel előtti esős időjárás és árvizek óta nagy területű földterületek állanak víz alatt s a föld nem terem mást, csak kecskebókat és pócát. Termelésre ezeket a területeket nem lehetett felhasználni, mert mint a Tiszántúl már kifejtette, a vízszabályozó társulatok által épített csatornákat a parti homok leszakadása feltöltötte s így a belvizek a magasabban fekvő csatornába nem szívároghattak be. A gazdák közt nagy az elkeseredés, hogy e vidékeken a drága munka és a vetőmag után a termésredmény is a lehető legszomorubb.

A mai rendkívüli viszonyok azonban nem engedik azt a fényűzést, hogy termő területek víz alatt legyenek, mikor minden helyet a termelés céljaira ki kell használni. Hogyan történjen a Biharvármegyében előntött területek hasznosítása, ezt beszélte meg tegnap az az értekezlet, amelyet a vármegyeházára hívtak össze *Ipolyi Keller Gyula* miniszteri tanácsos, a földművelésügyi miniszterium kirendeltségének vezetője.

Résztvettek ezen a belvízszabályozó társulatok: a Sebes-Körös Vízzszabályozó és Armentesitő Társulat részéről *Tabéry Ármn* igazgató főmérnök, a Berettyó V. és A. T. részéről *Korbély József* ig. főmérnök, a Fekete-Körös V. és A. T. részéről *Müller György* ig. főmérnök és *Lazarovits Gábor* főmérnök, a Gyulai Folyammérnöki Hivatal részéről *Palasovszky Sándor* hiv. főnök, a nagyváradai kulturmérnöki hivatal részéről *Szeptsits Elek* főmérnök, Biharvármegyére *Fráter Barnabás* alispánal és *Keszthelyi Zoltán* főjegyzővel képviseltette magát, a miniszteriumot *Ipolyi Keller Gyula* és *Davidá Lajos* dr. miniszteri titkár képviselték.

Ipolyi-Keller Gyula miniszteri tanácsos tartalmas megnyitójában rámutatott ama szomorú tényre, hogy a belvízzel borított területek nagy kárt jelentenek a termelésre, ezenkívül az árvizek, elami csapások is közrejátszottak, hogy a termés Biharban gyönges a belvizek által okozott károk megtámadták a gazdasági termelés lehetőségét. A mai rendkívüli viszonyok között a katonaságnak és a polgárságnak élelemmel való ellátása a főkérdés s azt meg kell oldani. A belvízzel elborított több ezer katasztrális holdat kitevő területeket vissza kell hódítani a termelésnek s ezt minél gyorsabban végre kell hajtani, ez a földművelésügyi miniszter kívánsága. Felhívja a vízszabályozó társulatokat, nyilatkozzanak arra nézve, hogy e munkálatok mily módon lesznek végrehajthatók s az akadályok el távolíthatók.

A vízszabályozó társulatok sorban nyilatkoztak, a melyeknek rezüméje az, hogy hozzá lehet fogni a szükséges munkálatokhoz, ha a kormány biztosítja a kellő munkaerőt s azt a költségátbóletet, amely az előirányzaton felül bizonyára elő fog állani.

Az értekezlet eredményéhez képest *Ipolyi Keller Gyula* miniszteri tanácsos Budapestre utazik s a földművelésügyi miniszternél jelentést tesz, hogy a szükséges fogoly munkaerőt biztosítsa.

Az értekezleten megállapították azon munkálatokat, melyeket már legközelebb meg lehet kezdeni, ezen munkálatokhoz szükséges munkaerőt, ezek ellátására szükséges intézkedést — a szükséges hitelt. Ezen munkálatok keresztülvitele esetén közel 50.000 hold szabadulna meg a belvizektől. A tervek készen vannak, de szükséges volna, hogy az érdekelt községek még itthon levő munkaereje is a lehetőséghez képest ezen igazán közérdekű munkában minél nagyobb mérvben vegyen részt.

Gazdaközönségünk bizonyára nagy érdeklődéssel kíséri ezen vitális érdekét szolgáló munkálatokat.

A magyar vasuthálózat reformja.

A kereskedelemügyi miniszteriumban egy kongresszus előkészítésének tervével foglalkoznak. A magyar kir. államvasutak üzemének reformját, a közlekedés javításának kérdését írják ennek a kongresszusnak napirendjére. Sok zavart és hátrányt okozó rendszer megváltoztatása van tervbe véve, mely tervek végrehajtása már elodíthatatlanul szükséges. Nem is tekintve azt, hogy bizonyos fővasutakon a kettős vágány kiépítése elkerülhetetlen, csak néhány példára utalunk itt:

Budapest—Győr forgalmát ma 269 kilométeres úton bonyolítják le, a székesfehérvári—celldömölki vonal fővonallá emelésével ez az út csak 237 kilométer lenne.

A Balaton az egységesítéssel például 38 kilométerrel közelebb jutna Budapesthez.

Erdély és Szeged forgalma például az Acsév. közbejövete folytán 29 kilométer utnövekedést jelent és Arad—Szeged közt a gyorsvonat 48 km. sebességű, tehát fele az államvasutak teljesítményének.

Kolozsvárról a Szamos mentén a 200 kilométeres út nyolc órát igényel. A győr—sopron—ebenfurti pedig nem tudja a győr—bécsi vasutat megsejteni és a vidéket egyenesen elszakítja Magyarországtól.

A tervbevett kongresszuson — amint a Pénzvilág írja — úgy szándékoznak segíteni ezeken a bajokon, hogy egyes helyi érdekűket kiegészítsenek fővonallá, a magánvasutakkal a lehetőség szerint egységes tarifákban, átmenő jegyekben állapodnának meg, vonalaik javításában és a menetgyorsaság javításában. A reform készül, hiszen elodíthatatlan, de még a kiforratlanságában sokszor fog formálódni, változni, mag valóra válik.

* **Uj tiszték.** A hivatalos lap közli, hogy a Teréziánus kat. akadémia végzett növendékei közül hadnagy lett a 37. gyeben *Arhold Zoltán* és *Schwartz Gáza*, a 101. gyeben *Erimescu Sándor* és a 70. gyeben *ns. Kos Erik*.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 41. a legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon szám 167—43.

Törökök az orosz fronton

Orosz hadszíntér. Budapest augusztus 18. (Hivatalos.) Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcvonala. A szövetséges csapatok a Scara-Opnica hegyorr rohammal történt elfoglalása alkalmával 200 foglyot s 2 gépfegyvert szállítottak be.

Horozankától délre magyar-osztrák zászlóaljok az ellenséget egy előretolt árokba kivetették. A Bothmer gróf tábornok hadseregéhez beosztott császári török csapatok az oroszok támadási kísérleteit visszaverték.

Hindenburg tábornagy hadseregharcvonala. Böhm-Ermolli vezérezredes hadseregénél az ellenség a legutóbbi napokban olyan súlyos vereségeket szenvedett, hogy tegnap teljesen télen maradt.

A volhyniai arcvonalon sikeres portyázások voltak.

Görznél erőlködnek az olaszok.

Olasz hadszíntér. Budapest, augusztus 18. (Hivatalos.) Az ellenség ágyutüze új görzi arcvonalunk ellen tovább tart. Az olaszoknak a San Grado di Mernától délnyugatra emelkedő magaslatok ellen intézett és visszavert támadásától eltekintve más gyalogsági harc nem volt.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, augusztus 18. (Hivatalos.) A cs. és kir. csapatoknál a helyzet változatlan. Höfer.

Az oroszok eddigi vesztesége 5186000 ember

Budapest, augusztus 17. (Saját tudósítónktól.) Az Esti Ujságnak táviratozzák Hégából: Az orosz hadügyminisztérium egyik előkelő rangú tisztjének közlése szerint, aki a hadügyminisztérium hadkiegészítő- és ujoncozó osztályát vezeti, Oroszország 1916. július 15-éig 9,730.000 embert mozgósított. Az orosz hadsereg vesztesége mostanáig halottakban, sebesültekben, eltűntekben, foglyokban és szökevényekben 5,186.000 ember. Ez a szám még nem teljes, mert egyes hadtestek még nem számoltak be egészen.

Az antant döntést remél.

Budapest, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) Az Esti Ujságnak táviratozzák Bernből: A Temps mai számának vezércikkében izgatott hangon felszólítja a semleges államokat az intervencióra.

— Itt az utolsó, a döntő pillanat! — írja. Ha vannak a Keleten népek, melyek a mostani helyzetből hasznot húzhatnak, pillanatig se habozzanak. Az az állam, amely most avatkozik bele az eseményekbe, azokat lényegesen siettetni. Joggal feltételezhetjük azonban, hogy hat hét lefelte után ennek az intervenciónak már csak igen mérsékelt az értéke és a megkésétt beavatkozás nem is hozhat lényegesebb eredményt.

Ezek szerint a nagy francia lap a most következő hat héttől igen sokat vár.

Oroszok Nyugaton.

Budapest, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Párisi távirat szerint a maillfy-i táborba újabb orosz csapatok érkeztek, hogy résztvegyenek a nyugati front harcaiban.

A Leonardo da vinci csatahajó elsüllyesztése.

Budapest, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) A Leonardo da vinci olasz csatahajót két olasz tengerész süllyesztette el, akiket megbüntettek.

A 998 főnyi legénységből szabadságon volt 600, 5-6-ot megmentettek.

Aki 100 hajót süllyesztett el.

Budapest, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Vilmos császár Walter Hortmann kapitánynak, egy buvárhajó parancsnokának, aki a buvárhajó harcban sikereket ért el, a pour le Mérite rendjelt adományozta. Hortmann eddig 100 ellenséges hajót süllyesztett el, 260.000 tonnatartalommal, s hatszáz millió márka értékben.

Különösen heves harcok a nyugaton.

Berlin, aug. 18. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A Scammétól északra az ellenség tekintet nélkül súlyos áldozataira, folytatja nagy erőfeszítéseit. Az angolok evégből több új hadosztályt vetettek harcba. Martinpoichstól délnyugatra sikerült legelől levő vonalunkat egy szorosban mögöttes levő vonalba csekély szélességben visszanyomni.

Poziérestől északra és Foureaux erdőtől közvetlenül nyugatra könnyűszerrel visszavertük őket.

A franciák ismét az éjjeli órákra tették át támadásaikat. Éjfél körül jelentékeny erők nyomultak Guillemont és Maurepas közti állásaink ellen, a melyeket azonban igen véresen visszavertünk.

Hardecouittól északra állásunk előre hajló részén elkeseredett és eddig eldöntetlen harc folyt. Mindkét fél tüzérségének tevékenysége állandóan különösen heves.

A Maastól jobbra az ellenség este a Thiaumont erdő és a Chapritse erdő között széles arcvonalon, az erdő nyugati részén pedig több ízben támadott. Fleury falunál a harc még folyik. Egyébként az ellenség rohama mindenütt megtört. Preslénél aug. 16-án tüzelésünkkel leszállásra kényszerítettünk egy francia kétfedelűt.

A Kárpátokban előbbre hatoltunk.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg vezértábornok harcvonala. A Novel tótól nyugatra folyt kisebb, de élénk ütközettől eltekintve, amely még nem ért véget, csak jelentéktelen előrsi csatározások voltak.

Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala. Bothmer gróf tábornok hadsereg arcvonalán török csapatok visszaverték támadó orosz csapatokat.

A Kárpátokban a Scara-Opicinán elért eredmény növekedett. Mintegy 200 foglyot ejtettek és több géppuskát szállítottak be.

Florinát elvettük a szerb Duna-hadosztálytól.

Balkáni hadszíntér.

Az antantnak az utóbbi napokban intézett hiábavaló támadásai után a szövetséges csapatok ellentámadást indítottak. Florinát a szerb Duna-hadosztály ellen intézett támadással elfoglaltuk. Német repülőgépek Karalurnutól északkeletre eredményesen támadtak meg orosz torpedórombolókat és egy tengeralattjárót.

Az augusztus 16-án kiadott orosz hivatalos jelentés azt írja, hogy a 3. ik német tartalékgyalogezred egyik zászlóalját Monaszterziakánál egy páncélautomobil géppuska tüze megsemmisítette. Ezzel szemben megállapítjuk, hogy a zászlóalj vesztesége ez alkalommal mindössze 2 sebesült.

Románia háborút akar.

Budapest, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) A Pester Lloydnak jelentik Bukarestből: Különböző pártállású lapok ehangulag azon a véleményen vannak, hogy **Románia közvéleménye a végső állásfoglalás előtt áll.**

A Zina „Vészhirek“ címen írja: **Ugy látszik, hogy a román béke nek vége.** Mi történhetett — kérde e lap — hogy Bratianu megváltoztatta álláspontját. Anglia és Franciaország, a szövetségesek véráldozat árán pár kilométer tért szereztek és az olaszok is bevonulhattak Görzbe, az oroszok is helyi sikereket értek el, de a központi hatalmak frontját sehol se bonthatták meg.

Hindenburg eddig még nem szólt bele a küzdelembe. Talán még remélhető, hogy Bratianu tartózkodni fog a semlegesség sutbadobásától.

A Steagul szerint: **Nem titok többé, hogy a román kormánynak háborus szándékai vannak,** de a kormánynak számolni kell a központi hatalmak területi egységével.

Első komoly lépésünk Romániában.

Budapest, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) *Bécsből jelentik Kopenhágába: Bukarestben a német és magyar-osztrák követek közös lépést tettek Bratianunál. Figyelmeztették, hogy az orosz csapatok átvonulásának megengedése román területen, Románia semlegességével nem egyeztethető össze. A követek fellépésének az az oka, hogy a román sajtóban legutóbb megállapították, hogy az átvonulás megengedése nem jelenti a semlegesség megsértését.*

Románia akcióba lép.

— Mondja Take Jonsescu. —

Budapest, augusztus 17. (Saját tudósítónktól) Bukarestből jelentik: **Take Jonsescu nyilatkozott a Daily Telegraph tudósítójának. Románia számára, mondotta, ütött az óra. Az entente nem szorult ránk, de közbelépésünk megrövidíti a háborút. Nem ismerem a kormány terveit, de kijelenthetem, hogy Románia minden körülmények között akcióba fog lépni.**

Titu Majorescu Románia beavatkozásáról.

A Jassiban megjelenő „Opinia“ c. lap bukaresti levelezője a következőkben ismerteti Majorescunak, a németországi utjáról Bukarestbe visszatért illusztris román államférfiúnak Románia külpolitikai magatartására vonatkozó álláspontját:

Titu Majorescu határozottan meg van győződve róla, hogy Románia nem fog beavatkozni a háborúba és hogy ezt nem is szabad megtennie. Akármik legyenek Bratianu miniszterelnök kötelezettségei, a liberális többségi párt elnöke most nem dönti háborúba az országot. Anélkül, hogy politikai hívein és személyes barátain kívül bárki mással is összejött volna, Majorescunak ez a határozott meggyőződése, amelynek különös nyomatékot kölcsönöz az agg államférfiu tapasztaltsága. Véleménye szerint a forga-

lomban levő vészhirek 90 százaléka valótlán, a többi 10 százalék pedig csak kis részben közelíti meg a valóságot.

Új terményvásárlási szerződésünk Romániával.

A bukaresti lapok jelentik: A kiviteli bizottság tegnap délelőtt Constantinescu Sándor földművelésügyi miniszter elnöklete alatt ülést tartott.

A bizottság tagjai tudomásul vették Greceanu és Seculesanu bizottsági tagok tárgyalásait a német konzorcium képviselőivel a borsó és a sörárpa árának megállapítását illetőleg.

A mindkét fél által megállapított árat a bizottság jóváhagyta és megbízást adtak Greceanu és Seculesanu tagoknak a szerződés aláírására.

A szerződést ma délután aláírják.

„A román nép a háboru ellen van.“

Bukarest, augusztus 18. A Steagul a politikai helyzetről a következőket írja:

A mai helyzet a legnagyobb mértékben ingerli már a közvélemény széles rétegeit s a politikai harcoktól távolálló román nép irtózáttal gondol egy Oroszország mellett való háborúra, amint hogy nem lelkesedik a négyesszövetség ellen való háborúért sem. A nép határozottan a háboru ellen van, nem

gyávaságból, hanem ösztönös, reális gondolkodása folytán. A háboru ma mindenképpen népszerűtlen, s ha kitörne, olyan eszelekedetnek tekintenék, amelyet kizáróan Bratianu egyéni zsarnoksága idézett elő. — Hogy egy ilyen diszpozíciók között meginduló háborúnak milyen megsemmisítő eredménye volna Romániára nézve, leírni sem merjük.

Egy bulgár lap intelme Romániához.

A történelmi példa.

A Szófiában megjelenő „Novy Wek“ Romániának Bulgáriához való viszonyával foglalkozik. Elsősorban Romániához fordul és ama reményének ad kifejezést, hogy a román nép ez alkalommal is meg fogja józanságát óvni. A lap emlékeztet Caza román fejedelem detronizálására, akit 1866 február 11-én éjjel éppen úgy, mint Battenberg Sándort, az összeesküvők egyik csoportja eltett láb alól. Románia története ugyanolyan, mint Bulgáriáé. A román dráma teljes egészében hasonlít a bulgárhoz, mert a rendező Szentpétervárt van, a színészek pedig az orosz ügynökök. A román nép ma orosz befolyás alatt áll, miként még rövid idő előtt a bulgár nép. Elég okunk van arra, hogy Oroszország barátságának őszinteségében kételkedjünk. Bulgária ma nem áll egyedül. Bukarestben számot kell azzal vetni, hogy az, aki Bulgária ellen emeli fel kezét, a központi hatalmakat is megsérti. Nekünk érdekünk Románia függetlensége és mindig megbecsültük Románia barátságát. Ezért hiszünk a román nemzet józanságában és reméljük, hogy nem fogja ugyanazokat a hibákat elkövetni, amelyeket mi követtünk el történelmünk ifjúkorában.

Ullman Rezső hadseregszállítási hümpöre.

Zárt tárgyalás, mely néhány napig tart.

A gyorsított ügyekben ítélkező ötös tanács előtt tegnap Ullman Rezső nagyváradi kereskedő állott. A tárgyalást Balás Elemér dr. elnök vezette, a tanács tagjai voltak: Szöllőssy Gyula, Kocsán János, Reidl Zoltán és Fábry Albert. A védelem Bedő Mór dr. kezében van, a vádat Farkas István dr. ügyész képviseli.

Az elnök a tárgyalás megnyitása után Ullmann Rezső vádlottat személyi adataira vonatkozóan hallgatta ki. Ullman Rezső 33 éves, az ifj. Ullmann Izidor és fia cég tagja 150.000 korona vagyona van, büntetve nem volt.

Az elnök jelenti, hogy a katonai kincstár a tárgyalásra dr. Blum Rezsőt küldte ki. Igazoltatták a tanukat. A frontról idézték meg Vörös Jenő és Juricskay Béla főhadnagyokat, parancsnokságuk azonban arról értesítette a törvényszéket, hogy a harcéri helyzet miatt el nem bocsáthatók.

A szakértők sorában megjelent Walzer Lénárd főhadnagy. Szemes Ferenc bankfőtitkár. Liebermann Jenő a Kávétársaság igazgatója, dr. Novák Sándor budapesti kereskedelmi akadémiai tanár.

Ezután dr. Farkas István ügyész a tárgyalásról a nyilvánosság kizárását kérte.

A bíróság zárt ülésben hallgatta meg az indítvány megokolását aztán az elnök kihirdette a határozatot, mely szerint a bíróság az ítélet kihirdetéséig a tárgyalás egész folyamára kizárja a nyilvánosságot.

Délben megkezdtek a zárt tárgyalást, amely előreláthatóan három napig fog tartani.

Szolgáltassuk be a fémeket!

Ellenőrizni fogják a beszolgáltatást.

Már csak egy-két nap, s lejár a fémek beszolgáltatásának határideje. Bár sokan megértették, a felszólítás komolyságát, de mégis akadnak egyesek, akik csak könnyedén vették a rendelkezést és azt mondták, hogy majd ráérnek a fémek beszolgáltatására máskor is. Pedig a dolog nem így áll, mert ellenőrző bizottság alakult, amely a helyszínen fog vizsgálatot tartani, hogy beszolgáltatta-e mindenki fém tárgyait. A mulasztók pedig szigorú büntetésben fognak részesülni.

Erre vonatkozó a fémátvételi bizottság slábbi felhívása:

A m. kir. honvédelmi miniszter 11057. és 11059. eln. 20. b. sz. rendelkezéssel hadi-célokra igénybevetettek kijelentett tárgyak beszolgáltatási határideje 1. évi augusztus hó 22-én lejár.

Hogy a beszolgáltatási kötelezettségnek mindenki eleget tette-e, ezt a helyszínen az erre alakított ellenőrző bizottság fogja megvizsgálni. Eppen ezért mindenkinek saját érdekében áll, hogy a jelzett időre rész- és öntárgyait a fémátvételi bizottságnak beszolgáltatassa, mert aki beszolgáltatási kötelezettségének eleget nem tesz, az 1914. évi L. t. c. 17. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik. Fémátvételi bizottság.

Hadbavonult feleségének felmondani nem lehet.

Köteles Péterné egy hadbavonult felesége tegnap nagy sirás között jelent meg Kemény L. Ignác kapitány előtt. A következőket mondta el:

— Vitéz János-utca 6. szám alatt lakott. A házigazdám Szabó János postás. Egy gyermekem van s egy lesz. A kis gyermekem perral játszott az udvaron, a háziasszony erre megverte. Én szót emeltem ezért, mire felmondott s kitette a cédulát, hogy kiadó a lakás. Mit tegyek, ilyen állapotban akarnak kitenni a lakásból, amelynek bérét rendszeresen fizetem.

A kapitány megvizsgáltta.

— Hadbavonultnak a feleségét nem lehet kitenni. Menjen csak a főügyészhez.

Thury László dr megvizsgáltta a siró asszonyt:

— A felmondás érvénytelen, hadbavonultnak felesége nem lakoltatható ki, mert a hadbavonultnak, ha fizeti a lakást, felmondani nem lehet. Ne adjon semmit a felmondásra hanem maradjon a lakásban. Ha kap irást, jöjjön ide.

Köteleenét így megvizsgáltták a város-házán s most már házigazdája is beláthatja, hogy nem lehet csekélységek miatt kilógni a lakásból egy hadbavonult feleségét. Hisz-szük, hogy nem is tud arról az egész do-logról s ez csak egy asszonyi perpatvar semmi más.

HIREK

* **Ő Felsége születésnapja.** Tegnap az egész országban a szokásos ünnepélyes keretben ünnepelték meg a király Ő Felsége születésnapját. Délslött 9 órakor a székesegyházban gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök tartotta az ünnepélyes szentmisét, amelyen a hivatalok és hatóságok vezetői a katonai tisztikar s előkelő nagy közönség volt jelen. Délben a katonatisztek fegyvernemenként lakomára jöttek össze.

* **A honvédelmi miniszter ki-tüntetése.** A hivatalos lap királyi kéziratot közöl, amely báró Hazai Samu honvédelmi miniszternek a hadrakelt sereg had-készültségének fenntartására és emelésére irányított sikeres működésének újlagos há-lás elismerésül a Lipót rend nagykereszt-jéhez a hadidisztményt adományozta.

* **Az új kenyérfőnyvra ma és holnap adnak kenyeret.** A következő értesítést vettük:

Tudatom a pékiparosokkal, kenyérfő-rítással foglalkozó üzletekkel és piaci áru-sokkal, hogy az új kenyérfőnyv augusztus 22 iki keltezéssel ellátott kenyérszervényére az augusztus 20. és 21 iki napra személyen-ként járó 200—200 gramm kenyér már e hó 20 án, vasárnap kiadható E két napi ke-nyeret a kenyérfőny beszolgáltatásánál figye-lembe veszik. Lukács Odón polgármester-helyettes.

Örvendünk, hogy a Tiszántúl ban kö-zölt felszólalásnak a város a méltányosság szempontjainak megfelelően tett eleget s a két üres napra kenyeret utalt ki.

* **Bratianu bezzéde a dudesti i áldozatok temetésén.** Bukarestből je-lentik, hogy a dudesti i robbanás áldozatai-nab temetésén Bratianu miniszterelnök a királyi család jelenlétében hosszabb beszé-det mondott, amelynek az a lényege, hogy meghalni a hazáért kötelesség. A minisz-terelnök után Savopol tábornok beszélt és biztosította a királyt, hogy az ő megjelenése a temetésen a hadsereget bátorítani fogja arra, hogy mindig megtegye kötelességét. A katasztrófának egyébként eddig 148 halottja és 165 sebesülte van. A sebesültek állapota életveszedelmes, mert a kénsav és éther robbanása következtében súlyos égett se-beket szenvedtek. Nagyszabású akció indult meg az áldozatok és családjaik fölsegít-sére.

* **Rendelkezés az ellenséges szabadalmakról.** A hivatalos lap teg-napi száma közli a miniszterium rendeletét, melyben egyes ellenséges államok részéről ipari tulajdonjogi téren tett korlátozó intéz-keések megtorlása tárgyában rendelkezik. A rendelet szerint a kereskedelmi minisz-ter Franciaország, Anglia, Oroszország és Olaszország állampolgárainak szabadalmi jogait korlátozhatja és felfüggesztheti, vala-mint e jogokra másoknak használati en-gedélyeket adhat. Az ellenséges államok polgárai részére a szabadalmak adását föl-függeszthetik. A rendelet megtorlása azok-nak az intézkedéseknek, amelyeket az ellen-séges államok a magyar német és osztrák szabadalmakkal szemben tettek.

* **Előléptetések a honvédség-mél.** A 4. népfelkelő honvédségalegredben népf. főhadnagyok lettek: Dr Stocker József, Blayer Ignác, Konkoly Antal, Bitea Livius, Lévai Salamon Sándor, Bárczy Imre, Rigó Zoltán, Majzik Simon, dr Palka Pál, Husz Lajos Árpád, dr Poynár Szevér, Kató Lajos és Kollányi Boldizsár népf. hadna-gyok. Népf. hadnagyok lettek: dr Somogyi Imre, dr Székely Bánd (Brunó), Puski Pál és dr Fleischer Sándor népf. tisztjelöltek. A 2. honvédhuszárredben tart. főhadnagy lett Szturka László tart. hadnagy; tart. hadna-gyok lettek dr Kulin Imre, Nagy Jenő és Osztroviczky István 2. honvéd huszárezred-beli tart. tisztjelöltek. A 8. honvéd tábortü-zérezrednél a tartalékban főhadnagyok lettek: Roth Bánd, dr Tchaar Jenő és Schachner Frigyes hadnagyok; hadnagyok lettek: Rózsa József, dr Millasevits Győző, Tárnoky Oszkár, Lányi Béla, Popovics An-dor, Sauchi Máté, Káldor Zoltán, Preiszner Károly, Lievcei Béla, Miskolczy Elemér, Obholczér Pál, Uferbach László, Ungváry Imre, Bognár Ferenc, Gotthardt Géza és Onca János tisztjelöltek.

* **Tíz városban át.** Simonyi Ernő dr főreáliskolai tanár megsokalta az élelmezési és piaci mizériákat, amelyek a középosztályt inség elé állították s ennek okait kikutatni elindult más városokba. Tíz nagy vidéki város piacát járta be s gondosan tanulmányozta az ottani viszonyokat s a városok élelmezési ellátását. Erről külön tanulmány-ban számol be a közönségnek és a város ta-nácsának, s e tanulmány végső megállapí-tása, mint értesülünk, az, hogy sehol olyan mizerábilis élelmezési és piaci viszonyok nincsenek, mint Nagyváradon. Ennek a fáradságosan szerzett adatokkal való igazo-lását élénk érdeklődéssel várjuk.

* **Kiegészítő parancsnokságok áthelyezése.** A m. kir. honvédelmi mi-niszter urnak 14600 eln. 18/1916. számu körrendelete alapján közhírré tettem, hogy mindazok a népfelkelésre kötelezettek, kiknek népfelkelési igazolványi lapjuk szerint Máramarosszigetre, illetőleg Besztercére kel-lene bevonulniok a kiegészítő parancsnok-ságok időközben történt áthelyezése folytán nem Máramarosszigetre hanem Szatmárné-metibe, illetőleg nem Besztercére, hanem Zilahra tartoznak bevonulni, valamint hogy a honvédséghez beosztott azon népfelkelésre kötelezettek, kiknek az északi A) honvéd-kiegészítő parancsnokságokhoz kell bevonul-niok nem Eszékre hanem Pozsegára tartoz-nak bevonulni. Ugyancsak a fentemlített rendelettel kibocsátott bevonulási hirdeteméy az osztrák állampolgárookra és a bosznia hercegovinai tartományi illetőségű egyénekre nem vonatkozik. Azok külön behívójeggyel fognak behivatni. Nagyvárad, 1916 augusztus 18. Tanácsnok helyett: Báthory László fogalmazó.

* **Zseblöpés a vasútiállomáson.** Tegnap megjelent a rendőrségesen Pap Ernő kolozsvári szappangyári utazó s elő-adta, hogy a napokban egy éjjel Nagyvára-don utazott keresztül Itt kiszállt, mert a Csaba felé menő vonatra kellett átszállania. Zomborba utazott, ahol nagy mennyiségű árut kellett átvennie. Álmos volt és leült a II. osztályu váróteremben Sokáig szundi-kált, csak akkor ébredt fel, mikor a vonat indulásra készen állott. Amint fellépett a vonatra, nadrágja hátsó zsebéhez kapott és ijadtan vette észre, hogy papírba göngyölt 5000 koronája hiányzik. Sietős volt a dolga, a vonat már éppen indult, nem volt ideje a panasz megtevésére, csak most, hogy új-ból keresztül utazott Nagyváradon ment fel a rendőrségre a lopást jelenteni. A pénz kézrekerítőjének 1000 korona jutalmat tű-zött ki.

*** Felhívás a tanítókhöz.** A tanítók és tanárok beszerzési csoportjának vezetősége felhívja mindazokat, akik szükségleti kintutatásukat még nem küldötték be, hogy azt legkésőbb folyó hó 20-án délelőtt 11-12 óra között Hegedűs Árpád tanárhoz a főreáliskola igazgató irda I. emelet eljuttatni sziveskedjenek, mert a később érkező bejelentéseket a vezetőség tudomásul nem veszi.

*** Olaj- és zsíradékügyi bizottság.** A minisztérium elrendelte, hogy az országnak növényi és állati olajokkal és zsíradékokkal való ellátása, a termelés szabályozására és a kész termékek felosztására véleményadás céljából olaj- és zsíradékügyi bizottságot kell alakítani. A kereskedelmi miniszter elrendelheti, hogy a készleteket a bizottságnak be kell jelenteni és felhatalmazhatja a bizottságot, hogy az említett cikkek termelésében és fogyasztásában érdekelt vállalatok üzemét ellenőrizze és ezért az üzleti könyvekbe betekintsen. A bizottság megalakítása iránt a kereskedelmi miniszter fog intézkedni.

*** A női tanoncok szerződése.** Az 1884. évi XVII. t.-c. 157 §-ának a) pontja értelmében 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel mindazon iparosok és kereskedők, akik tanoncokat az elsőfokú iparhatóságnál való beszerződés nélkül alkalmazták. Múltán Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. sz. fokú iparhatóság arról értesült, hogy egyes iparosok és kereskedők a háború folyama alatt különösen a női tanoncok beszerződését elhanyagolják, ezután figyelmezteti a tanonctartó iparosokat és kereskedőket, akik tanoncokat még be nem szerződtek, hogy azokat 8 nap alatt szegődtesék be, mert ellenkező esetben a kihágási eljárás ellenük folyamatba fog tétetni. Nagyvárad, 1916 augusztus 11. Rendőrfőkapitány.

*** A burgonya ára.** A minisztérium elrendelte, hogy a burgonyára megállapított maximális ár az 1916. évi termékből származó burgonyára nem vonatkozik, ha az ez évi szeptember 1-éig forgalomba kerül.

*** Batizfalvy-kabaré vasárnap a Félixben.** Az a nagyszabású művészi vállalkozás, amely Batizfalvy kabaré néven máris felhívta a közönség érdeklődését, vasárnap zajlik le a Félix fürdő nagytermében, amelynek nevezetessége egy csodálatos hangu zongora. El zongorán Várady Aladár karmester kíséri majd Batizfalvy Elza izléses és mulatságos énekszámait. Tompa Béla vidámságot sugárzik az ő ellenállhatatlan tréfáival, Bihari Ákos fenkolt páthoszával adja meg az est savát borsát. Huszár István budapesti hegedűművész szereplése pedig a zene barátainak szerez felejthetetlen élvezetet. Ha megemlítjük, hogy konfettj esata lesz. A konyha és ellátás nehéz gondjait Reigl Ernő vette magára s maga Reigl Ernő készítette elő azt, ami kell. A közönség láthatja, hogy ez a mulatság magasan emelkedik a sablonos kabarék fölé. Este különvonat indul a Félixből.

*** Éjjeli kaland.** A Vigadó mozgószínház ma, szombaton és vasárnap nagyszabású új műsorral kedveskedik. Bemutatóra kerül egy hatalmas, rendkívül lebilincselő filmregény az „Éjjeli kaland” címmel. A 3 felvonásos ujdonság a szezon egyik kiemelkedő eseménye, a mely bizonyos, hogy megérdemelt nagy sikert arat a Vigadó mozgószínház vásznán. Egy másik ujdonság „Az elefánt bácsi” kacagató bohózat sok derűs perccel fog szerezni. Sasa háborús filmje a harctér legújabb aktualitását hozza. Előadások délután 3 órától.

*** Gondoskodás a háború utánra.** Alulírott kereskedelmi és iparkamara kerülete kereskedőinek s iparosainak figyelmét felhívja ezen körülményre, hogy a háború utáni nagy nyersanyag szükséglet fedezésére az előkészületeket a könnyebb lebonyolítás érdekében lehetőleg már most tegye meg Mirden cégnek érdekében áll a semleges külföldön a nélkülözhetetlen cikkek beszerzését elősegítő utakat s módot keresni. Kamaránkhoz intézett körlevele alapján az érdekelteknek tudomására hozzuk, hogy Alexander Rado Zürich (Schweiz) Bahnhofstrasse 16. Export Import cég, mely három év óta áll lemn, bel- és külföldön nagy összeköttetésekkel rendelkezik, a háború alatt és a háború utánra is magát a magyar cégek figyelmébe ajánlja. Nagyvárad, 1916 augusztus hó 11. A nagyváadi Kereskedelmi és Iparkamara. Schwartz Izidor sk., elnök h. Dr. Sarkadi Lajos sk., titkár.

*** Egy könyv címe.** Medvigy Ferenc dr. gyógyszerárban két segéd dolgozott. Két fiatal, rokonszenves ember. Az egyiknek hirtelenszöke volt a haja, a másiké koromfekete. Egy jövevű publicista belépett a gyógyszerárba s így szólt:

— Imre, itt van Stendhal híres regényének címe élő képen.

— Hogy szól az a könyv cím?

— Vörös és fekete.

*** Még sem lehet cigarettát kapni mindenütt.** Most, ahogy meghaltunk, hogy ismét lehet kapni cigarettát, elnéztünk a kistözsédekbe, hogy meggyőződünk milyen mennyiségű és minőségű cigarettákat kaptak ezek a nagytözsédekből. Így arra jutottunk, hogy habár elegendő mennyiségű cigaretták érkezett Váradra, mégsem lehet kapni. Miért? A nagytözsés csak nagyon kis mennyiségű cigarettát adott át a kistrafikoknak, ami természetesen, dacára annak, hogy nagyon kis mennyiséget, 4-et adtak egy személynek, azonnal elfogyott, pedig a kistrafikok csak silányabb minőségűeket kaptak. A nagytözsés majdnem az egész mennyiséget visszatartotta saját eladásra. Ellenben a nagytözsésben bélyeget nem lehet kapni, az nem jövendelmez olyan jól. Ezen az állapoton mindenesetre megítélni kell.

*** A B. alosztályú népfelkelő szakmunkások jelentkezése.** Uj lással a m. kir. honvédelmi miniszter urnak 1322. és 13296—1915. évi. sz. rendeletére felhívom mindazon 1897. évi január hó 1-től 1865. évi december hó 31-ig terjedő időközben született B, alosztályú népfelkelő szakmunkásokat (vas, fém, esztrogályos, géplakatos, mű vagy egyéb lakatos, vas vagy egyéb szerszám készítő, kovács, maró, vas, acél, fém, öntő, kazánkovács, kocsigyártó, műszerész, precisions műszerész, acélhengergő, kalapácskészítő, furós, kúpokemence kezelő, olomforrasztó, bádógo, bogár, écs, sztalos, kőműves, nyerges, szijgyártó, timár, cipész, szabó, szőcs, kazán, géppápoló, vajár, csillós és egyéb speciális bányamunkás, aki a legutóbb megtartott népfelkelői bemutató szemlén is alkalmatlanoknak osztályoztattak, hogy folyó évi augusztus hó 14., 15., 16., 17., és 18. án délelőtt 9—12 ig hivatalomban (katonai osztály 33. számú szoba) a törvényes követezmenyek terhe alatt mulhatatlanul jelentkezzenek. Nagyvárad, 1916. évi augusztus 12. Eleméry Ferenc, katonaiügyi tanácsnok.

*** Pályázat fűző kapocsra.** Alulírott kereskedelmi és iparkamara az érdekelteknek tudomására hozza, hogy a m. kir. honvéd központi ruhatár 1916. évi 254097. sz. honvédelmi miniszteri rendelet alapján 1.500.000 drb fűzőkapocsnak 1915. évi október hó 5 ig leendő szállítására nyilvános pályázatot hirdet. A szállítási feltételekre és az ajánlattétel módjaira vonatkozó fel-

világosítással az alulírott kamara hivatalos órái alatt szolgál. Nagyvárad, 1916. aug. hó 11. A nagyváadi Kereskedelmi és Ipar. kamara: Schwartz Izidor sk., elnök h. Dr. Sarkadi Lajos sk., titkár.

Forelin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadásgal ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1.20. Kapható Farkas István „Apollo” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

*** A kávépiacról** közvetlen tudósítás Aszodi Mihály Kossuth utcai főüzletéből Saspalota: Maximált árak kávékban, kész kiváló finom konzervkávé erős finom zamata, kórházaknak, intézeteknek, gazdaságba és privátházaknak kilója 5 korona 40 fillér. legelsőbb finom pörkölt kávé kilója 14 korona 60 fillér, kapható régi finom frankopókávé, füge kávé, malátakávé és fehérenkor méz, csokoládé, cukorka, konyak, tea, rum, szalámi, liptóitúró, szardínia, (des)paprika, málnaszörp és csemegék nagyban és kicsinyben kizárólag Aszodinál kapható: Vigyázat csokoládékirály fiókom Rákóczi-ut.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. mint Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Meff, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apollo” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

*** Az Osztályosjegyek új felárúsítója.** A m. kir. szab. Osztályosjegyek igazgatósága a tegnapi napon az „Ujvárosi takarékpénztár részvénytársaság” felárúsítóinak nevezte ki és a most következő XXXVII-ik sorsjátéktól kezdve a sorsjegyek nagybani és kicsinybani elárúsítását megbizta. Mivel ezen sorsjegyek után állandóan nagy érdeklődés mutatkozik az „Ujvárosi takarékpénztár” (Nagyvárad, Szent László-tér 5. Telefon: 994) ugy a város, mint a megye területéről előjegyzéseket a sorsjegyek vételére — míg készlete tart — most elfogad.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házban Kertész S. Sándor féle tüzeltelhelyiség s nyíló egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

*** Smole Simon** rokkant katona legyivásárhelyi lakos nappali munkára állást keres kapusnak, portásnak vagy más hasonlót.

*** Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István „Apollo” drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Figyelem!

Nagyváradon Beöthy Ödön-u. 1. görög kath. templom mellett (bejárat a kapu alatt) kaphatók:

Szepességi lenvásznak

Finom cérna vásznak, Lepedő vásznak. Vászón és damaszt asztalneműek, Ágy-neműek beosztott és méteres lendamasztból. Takács vászon és damaszt törülközők.

Törölők, szakajtók, himző vásznak, Blous vásznak, Tarka lenvásznak, Nyers vásznak, Házi vásznak, Sajt vászon.

Asztal és ágyneműekben a legújabb minták. Jutányos, szabott árak.

Helyi és megyei telefon 1163.

Gyönyörű rózsás arc a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhető Y-PO crémet és szappant használja, tetlen Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát, elmentül a ráncokat, szeplőket, mitesereket, tünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, tünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, tünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket. Ár 2 K. Kapható: Farkas István séget. "Apoló" drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

Legujabb táviratok.

A németek is megünnepelték a születésnapot.

Budapest, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) A főhadiszállásról jelentik: A németek is megünnepelték öfelsége születése napját. Lakomát rendeztek, amelyen Vilmos császár is részt vett s pohárköszöntőt mondott öfelségére. Lakomát után a császár parkjába ment s többeket megszólított. Három óraker utazott.

Békés hangok román lapokból

Budapest, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) Az **Universul** írja: Politikai körökben békés hírek járnak. Egyelőre nem várható változás.

A Minerva szerint a bavárás politikája nem jelenti a végleges elmaradást. Románia beavatkozására eljön az idő, vigasztalja a ruszsofileket

A ruszcsuki román konzul Románia semlegességéről.

A ruszofil »Adeverul»-nak és »Dimneata»-nak jelentik Szófiából: «A ruszcsuki román konzul, aki a napokban újból elfoglalta állását, meglátogatta a polgári és katonai hatóságokat, s közölte velük a román kormánynak határozatát a semlegességi politika meghosszabbítására vonatkozólag.

A román konzul nyilatkozata a legjobb benyomást keltette.

Török sikerek Perzsiában.

Budapest, aug. 18. (Saj. tudósítónktól.) A Pétervári Távirati ügynökség jelenti: Perzsia déli részén levő orosz követeket felmentették állásuktól. Ezt úgy tekintik, mint a törökök perzsi sikereinek első következményét.

Beszéljünk inkább angol árujáról.

Budapest, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Vilmos császár egy semleges diplomatának ezt a kijelentést tette:

— Vannak akik azt mondják, hogy a császár az oka a háborúnak. Nem irigylem azt az embert, akinek lelkiismeretét a háborúért való felelősség terheli. A császárt tisztázni fogja a történelem, de miért beszélnek a semlegesek német militarizmusról, miért nem beszélnek orosz despotizmusról, francia revanchizmusról és angol árulásról.

Nem német buvárhajót sülyesztett el a Sargart.

Budapest, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) A Baseler Nachrichten jelenti: Csütörtökön reggel egy svéd cirkáló, a Skargari elsülyesztett egy német buvárhajót. — Megbízható helyről érkezik a közlés, hogy az elsülyesztett buvárhajó nem lehetett német, csak angol vagy orosz.

Török hadsereg védi Lemberget?

Budapest, aug. 18. (Saj. tudósítónktól.) Londonból jelentik: A Daily Telegraph rotterdami levelezője azt táviratozza lapjának, hogy erős török hadsereg áll Lemberg előtt. A török hadsereg 150 000 főből áll.

A háborút az olasz király követelte.

Budapest, aug. 18. (Saját tudósítónktól.) Az Esti Ujságnak jelentik Bernből: Görz elfoglalása alkalmából nagy ovációt voltak Varasban, ahol Salandra nyaral. A volt miniszterelnök a szálló erkélyéről a következőket mondta a népnek:

— Én öhajtottam a háborút, melynek a népek békéje és függetlensége lesz az eredménye. De királyunk ezt egyenesen követelte. Az ő hallatlan energiája nélkül, mellyel a semlegesek aknamunkájának ellentállt, Olaszország történelmének „szek a fényes lapjai” elmaradtak volna.

IRODALOM

Igen jó háborús olvasmányok, s idősebb tartalmuk és szép kiállításuk miatt a templomi könyvtárakba kiválóan alkalmasak az Egri Népkönyvtár új füzetei, amelyekről az egri érsek körlevelésében ezeket írja:

Özömmel látom, hogy az Egri Népkönyvtár most megjelent új füzetei jó igyekezettel törekednek megfelelni azoknak a várakozásoknak, amelyeket hasonló irodalmi termékekhez nehéz napjainkban fűzhetünk. Oktatást, vigaszt, lelki erősítést árasztanak szét ezek a kölsejükre is tetszetős füzetek. Öhajtom azért, hogy a nép körében minél inkább kifejtessék azok üdvös hatásukat. — Az Egri Népkönyvtár új füzetei a következők: Háborúskodó országok. Irta Bata Joákim. Ár 20 fill. Vigasztaló fájdalom Szüz. Irta Mikes Lejos. Ár 30 fill. Kedves rokkant hőseim! Irta Egyedi László. Ár 20 fill. A kesergők lelkéje. Irta Kriston Endre. Ár 20 fill. — Megrendelhetők Elzerben, az érseki liceumi nyomdában, legalább 50 füzetnek egyszerre rendelésénél 20 százalékos árkedvezménnyel.

APOLLÓ
mozgó-
színház

Szombat
Élő halott

dráma 4 felvonásban.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 óraker és hétköznapokon fél 7-kor.

URÁNIA
mozgó-
színház

Szombat

Nászutazás az esküvő előtt
vigjáték 3 felvonásban.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 óraker és hétköznapokon fél 7-kor.

VIGADÓ
mozgó-
színház

Szombat
Éjjeli kaland
ragény 3 felvonásban.

Szombaton és vasárnap négy előadás és pedig: délután 3, 5, 7 és este 9 óraker.

NYILTTÉR.

Kátránypapir

olcsó árban beszerezhető azonnali szállításra **Weisz József** Kolozsvári-u. 1. Telefon 723.

Ablak üvegezés

Tábla üveg

Kép keretezés

előnyös árakban beszerezhetők

Komlós Testvérek

azelőtt HELLER TESTVÉREK rt. nagykereskedésében Zöldfa u 13

Helyi és vidéki telefon 372. szám.

A szerkesztésért felelős: **Dr. PAPP KÁROLY.**

A Katholikus Nővédelmi Hivatal

által (Teleky-utca 13. telefon 5—39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Nevelő-, társalkodó-, ápoló- és házvezetőnőnek; főzőnőnek kórház-, vendéglő-, intézet vagy papi házhoz; felsőruha varrásra műhely vagy magánházhöz; fehérnemű himzés és javításra; leányok üzleti kiszolgálására; házmesternőnek; házhoz járók, mosás-, vasalás-, takarítás- és egyéb napszámra; gyermek mellé, szobalány, mindenos és inasnak.

Egy urileány, ki beszél németül és franciául elvállal nőket és gyermekeket tanításra.

KERESNEK: Főzőnőt, takarítónőt és házmesternőt.

Bármilyen csekély adományt is köszönettel elfogad s mindenre nézve felvilágosítást nyújt a nővédelmi hivatal.

Hivatalos órák:

kedd, csütörtök, szombat d. u. 4—6-ig.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:
NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614. A telep telefonja 614.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.	<p>Értesítjük a város t. Villamos vasalók, közönségét, hogy a „ főzőedények, legujabb rendszerű „ tea főzők, megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.</p> <p>Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.</p> <p>Csillárok, ^{1/2} wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.</p> <p>Villamos motorok nagy választékban kaphatók.</p> <p>Költségvetéseket díjmentesen készítünk</p>	1 ÓRAI VASALÁS CSAK 12 FILLÉRBE KERÜL.
Főszerelő telefonja 55.	Főszerelőtelefonja 55.	

Talp, talphulladék, talp-pótlóanyag és bőrhulladéküzletem, katonáskodásom miatt, lakásomon folytatom! Kérem t. ve-
vőim továbbbizvises pártfogását

STERN MIKLÓS

Nagyvárad, Péter-u. 1/A.

(Bejárat a Sztaroveczky-utca felől, az inasotthon mellett.)

Az Erzsébetligeten lévő
4 ujj földszintes házban két és három szobás lakások kiadóak.
(Püspöki residencia mellett.)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Szent László (Püspök gyógyfürdő) Nagyvárad mellett.

Kénes vasas hévízforrások, víz hőfoka 42 C° csúsz, köszvény minden formája, ischiás és női betegségek ellen, 1913-ban 6200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Püspök-fürdő gyógyforrásait. Nagyszabású nyári uszoda 26 C° forrásvízzel és uszástaniással.

400 holdas park és fenyves erdő, gondozott sétautak, társalgó, olvasóterem, könyvtár, napilapok, folyóiratok rendelkezésre állanak.

Az egész fürdő ujonnan átalakítva, villanyvilágítás az egész telepen és az összes vendégszobákban. Posta, interurbán telefon.

Sebesült katonatisztek és katonák árkedvezményben részesülnek.

Fürdőismertetőt küld az Igazgatóság 1916 jan. 1-től.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérloje.

* Egy molnár 50 év körül kerestetik azonnali belépésre, hónapos fizetéssel és kosztal az Ó-Palotai malomba. Értekezhetni Gerlach Jánosnál Ó Palota.

6. szám.

Valódi

aszfalt fedéllemez
és jó minőségű
kátránypapír
kapható

Andrényi Károly és Fiaival.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1. 11. utcában.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyes tartók, melltartók és tascótokban nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilgietei színház művészneinek egyedüli szállítója.

:: Telefon : 11-53. ::

Jótállás

a biztos eredményért
Törvényesen védve.

Reitter Oszkár
nagybecskerekéi ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

„Patkánin“

patkányirtó szer, (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószer.

1 doboz ára 2 korona, mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve. A biztos eredményért jótállás. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használható. Kérésére ingyen küld a Patkánin gyár vezetőse Nagybecskereken.

5.

Elsőrendű jégszekrények olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.